

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Quale & quantum bonum sit matrimonij perpetuitas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

liberorum, immo *liberorum vniuersim*. Neque verò tantum est bonum totius communitatis proles, sed etiam ipsorum parentum, qui & ipsi, per prolem, genus suum conseruant, & sibi, per liberos suos, videntur, post mortem, viuere ac superesse. Quin & subsidium, honorem ac consolationem ab ipsis expectant. Cohonestat etiam matrimonium proles eo nomine, quòd filij è matrimonio suscepti *legitimi*, id est, ad publica officia ac dignitates, in Republica, quæ quandam honestatem requirunt, idonei esse censeantur. Secus se res habet, cum ijs, qui extra matrimonium procreantur; nam illi *illegitimi*, id est, ad eiusmodi officia ac dignitates inhabiles iudicantur. Quamquam omnino fornicatores, plerumque, præter voluntatem suam, liberos suscipiant. Mallent enim nullam prolem sequi; quia, spretis naturæ legibus, & ratione contempta, ritu brutorum animantium, in copula, non prolem quærunt, sed voluptatem. In quò actu, ob delectationis vehementiam, absorbetur ratio, adeò vt, illo tempore, nequeat homo aliquid intelligere, vt tradit Aristoteles, fiatque *epilepticus*, vt dicebat Alexander Magnus. Hæc iactura vsus rationis compensatur, in matrimonio, ratione prolem intendente, quod non est agere, more bestiarum.

Tertium bonum est, vinculi constantia & perpetuitas, cum coniugium sit *maritalis viri & mulieris inter legitimas personas, coniunctio indiuiduam viæ & consuetudinem continens*. Nam etsi complures causæ sint, ob quas vnus coniunx ab altero potest separari, vel quoad *forum*, vel etiam quoad *cohabitationem*, tamen pauci admodum casus dantur, ob quos ipsum matrimonij vinculum (non ipsorum coniugum voluntate aut autoritate purè humana, sed diuina, aut eius, qui Dei in terris vicarius est) dissoluatur, ita vt dimissus aut dimissa cum alio possit matrimonium inire. Quod cum Montano quidam heretici temerè permittunt, ob adulterium, & affectatam absentiam alterius coniugis: cum tamen matrimonij vinculum indissolubile sit, eò quòd Deus ipse matrimonia iungat, quæ proinde non nisi eiusdem Dei autoritate possunt, aut debent disungi: qua ratione Christus vsus est, cum dixit: *Quod Deus coniunxit,*

Pp 2

homa

Aristot. lib. 7.
Ethic. c. 11.

IV.
Magister in
4. dist. 27.

Montanus
apud Euseb.
lib. 5. histor.
Eccl. cap. 18.
Buccerus in
c. 19. Matth.
Matth. 19.

homo non separet. Ex cuius mente matrimonia esse indissolubilia, etiam inde ostenditur, quia dixit: *Quicumque dimiserit uxorem suam, & aliam duxerit, adulterium committit super eam. Et si uxor dimiserit virum suum & alij nupsit, mæchatur.* In qua

Marc. 10.

S. Augustin.
lib. 1. de adul-
ter. coniug.
cap. 9.
Conc. Trid.
sess. 24. & cap.
vlt. de con-
dit. appositis.

S. Augustinus ita scribit: *Si, quicumque, uxore sua dimissa, alteram ducit, mæchatur; sine dubio, ibi sunt ambo, & qui prater, & qui propter causam fornicationis dimittit uxorem. Hoc est enim: Qui-*

cunque dimiserit, id est, omnis qui dimiserit. Quare, qui matrimo-
nium ineunt, non possunt contractui suo adijcere certi tempo-
ris pactum, cum quo tempore, ante mortem alterius, matri-
moniale vinculum expiret; quia Deus ius corporis coniugi
tradendi voluit esse perpetuum, vt Conc. Trid. declarat; quod
alibi ait, conditionem huic perpetuitati contrariam substantiæ
matrimonij repugnare. Intelligere est hinc, parem, in hac re,
esse causam viri ac mulieris: quia vt S. Ambrosius ait: *Eadem*

S. Ambros.
lib. 1. de Ab-
raham c. 4.
1. Cor. 7.

à viro, qua ab uxore debetur castimonia. S. Paulus aliquando
vnum, aliquando vtrumque coniugem nominat, ait enim: *Hi,*
qui matrimonio iuncti sunt, precipio non ego, sed Dominus, (enle-
gem diuinam) *uxorem à viro non discedere; quod si discesserit (ex*

Rom. 7.

caussa licita) manere innuptam, aut viro suo reconciliari. Et alio
loco: *Quæ sub viro est mulier, viuente viro, vocabitur adultera, si*
fuert cum altero viro. Hæc indissolubilitas ducitur ex ipsa ra-
tione tum coniugij, tum Sacramenti. Coniugij, quia, nisi con-
iuges perpetuò maneant coniuncti, nequeunt ita in futurum
tempus, post mortem, filijs suis prouidere; quod tamen offi-
cium parentum erga liberos exigit. Etenim quibus dant, vt
sint, dare etiam debent, vt alantur, & in disciplina educantur.

2. Cor. 12.
Ephes. 5. 32.
S. Augustin.
lib. de bono
coniugij c. 7.
15. 18. 23. &
1. 1. de nuptijs
& concupis.
c. 10.

Hoc est quod Apostolus iubet parentes *thesaurizare filijs.* Cum
autem matrimonium sit *Sacramentum magnum*, vt vocat S. Pau-
lus, id est, signum sacrum spiritualis matrimonij Christi cum
Ecclesia, per humanæ naturæ assumptionem, & per amicitiæ gra-
tiæque hominum iustorum vnionem, debet perpetuam Christi
cum Ecclesia coniunctionem repræsentare, non solum, quò ad
vinculum charitatis; sed etiam (quando est consummatum)
secundum realem coniunctionem hypostaticam personæ Christi,
cum natura humana, ex qua natura constant membra corporis
Ecclesiæ

Ecclesiæ. Falsa enim esset hæc matrimonij repræsentatio, si illius vinculum, non etiam per se indissolubile & perpetuum foret, quemadmodum est illud duplex Christi cum Ecclesia vinculum. Inter fornicatorem autem & meretricem nullum est vinculum: hodie Thraso, post biduum, regnat Phædria, apud Thaidem. Vaga est libido, vt ignis crescit, & semper vicina apprehendit. At *quis vir mulierem*, inquit Lactantius, *aut mulier virum diliget, nisi habitauerint semper vna, nisi denota mens, & seruata inuicem fides indiuiduam fecerit charitatem?*

Hæc vera magna que sunt matrimonij bona, quibus statum alioqui satis amarum, velut sesamo, asperfit Deus. Verùm his ipsis bonis tanta vis malorum opponitur, vt plurimi quotidie in impatientiæ haud exiguas sese querelas blasphemè effundant; immo vt hæretici fuerint Saturninus & Tatianus, apud S. Irenæum; & Marcion ac Manichæi, apud S. Hieronymum; & Encratitæ Tatiani sectatores, apud S. Epiphanium; qui matrimonium esse rem per se bonam & licitam omnino negauerunt: vti & Priscillianistæ, & Adamiani, apud D. Augustinum. Hi omnes, & plurimi cum illis, sentiunt coniugium esse malum, tum propter rationes superiore capite allatas, tum ob ea, quæ his ipsis etiam tribus bonis commemoratis è diametro, in coniugijs, opponuntur; quæ proinde non pigebit indicare, & iussè à Deo permitti, vel immitti, ostendere; vbi prius, & hæreses enucleatius explicauero, & vt par est, matrimonium & bonum esse, & à Deo esse, pluribus demonstraro. *Neque enim nos*, inquit S. Hieronymus, *Marcionis & Manichæi dogma seclantes nuptijs detrahimus.* Sed neque ignoramus, Timotheum à Paulo admonitum, venturos, qui *prohiberent nubere, & docerent abstinere à cibis*; quod non de ijs dixit, qui virginitatem erant matrimonij prælaturi; sed, vt quidem S. Chrysostomus & Ambrosius intellexerunt, de *Encratitis, Marcionitis, & Manichæis*; potest tamen, & debet etiam intelligi, de illis hæreticis, qui, tempore Apostolorum, nuptias jam damnârunt, & quosdam cibos detestandos existimârunt, vt testatur, qui tunc viuebat, Ignatius. Hos autem fuisse *Saturninos*, scribit Irenæus. Certè *Saturninus primus fuit*, ait Theodoretus, *qui matrimonium*

pp 3

diaboli

Terent. in Eunucho,

V.

S. Iren. l. 1. c. 22. & 30. S. Hieron. l. 1. contra Iouini S. August. l. 1. de hæresib. c. 70. & c. 31.

S. Hieron. l. 1. contra Iouinianum. 1. Tim. 4. 3.

S. Chrysost. hom. 12. in 1. Timoth. S. Ambros. ibid.

S. Ignat. ep. ad Philadel. & Ep. ad He-